

Aan de leden van de Ministerraad
Ministerie van Algemene Zaken
Postbus 20001
2500 EA DEN HAAG

Groningen, 31 januari 2006

Betreft: reactie op het rapport “De Rekening”

Geachte leden van de ministerraad,

Op 22 december 2005 is door minister Verdonk gereageerd op de inhoud van de rapportage “De Rekening”, alsmede de bijbehorende brief aan de Ministerraad en de Tweede Kamer. De betreffende brief is op 5 december 2005 door burgemeester Deetman als voorzitter van de Vereniging Nederlandse Gemeenten verzonden, en werd op dat moment ondersteund door 76 gemeenten. In de tussentijd hebben zich meer gemeenten aangemeld die ook de brief en de rapportage “De Rekening” onderschrijven. Het gaat inmiddels om 113 gemeenten. Een lijst van deze gemeenten treft u in de bijlage aan.

Wij nemen aan dat minister Verdonk haar reactie op de brief en de rapportage namens de gehele Ministerraad heeft geschreven, en zouden hierbij graag willen reageren op de inhoud van de brief.

Algemeen

Allereerst willen wij onze waardering uitspreken voor de snelle termijn waarop gereageerd is op onze rapportage.

Tegelijkertijd moeten wij echter constateren dat de brief op een aantal belangrijke punten meer vragen oproept dan hij beantwoordt. Ook constateren wij dat de brief vooral veel uiteenzettingen bevat van het gevoerde beleid. Dit beleid was echter bij ons al bekend. Wij hebben juist een aantal punten aan de orde gesteld in relatie tot de praktische invulling en uitvoering van het beleid. Het stelt ons teleur dat in uw reactie niet op de problemen in de praktijk wordt ingegaan.

Naast deze algemene opmerking, willen wij hierbij graag op een aantal specifieke punten uit uw brief ingaan.

Eigen verantwoordelijkheid

Allereerst zouden wij daarbij willen ingaan op de volgende opmerking op pagina 2 van uw brief:

“Volgens democratisch vastgestelde wet- en regelgeving zijn vreemdelingen zelf verantwoordelijk voor hun vertrek uit Nederland als er een einde is gekomen aan hun rechtmatig verblijf. Ik voer deze wet en regelgeving uit. Ik kan mij dan ook fundamenteel niet vinden in de algemene suggestie die in het rapport gewekt wordt dat de overheid geen verantwoordelijkheid neemt voor de terugkeer van asielzoekers nadat hun opvang is beëindigd.”

Wij vinden deze opmerkingen, in samenhang met elkaar, inconsistent. U stelt eerst dat het beleid is dat vreemdelingen zelf verantwoordelijk zijn voor hun terugkeer en dat dit beleid door de regering wordt uitgevoerd. Daarmee geeft u heel expliciet aan dat de overheid dus niet de verantwoordelijkheid neemt voor de terugkeer van de vreemdeling. Wij begrijpen dan ook niet hoe u vervolgens kunt stellen dat u zich *“fundamenteel niet [kan] vinden in de algemene suggestie die in het rapport gewekt wordt dat de overheid geen verantwoordelijkheid neemt voor de terugkeer van asielzoekers nadat hun opvang is beëindigd.”* U bevestigt immers dat het beleid is dat de rijksoverheid die verantwoordelijkheid niet neemt.

Dubbele boodschappen

Deze paradoxale redenering raakt ons inziens de kern van het probleem. Steeds worden er door de overheid namelijk twee boodschappen gecommuniceerd die niet met elkaar verenigbaar zijn. Als gevolg hiervan wordt een deel van de gemaakte afspraken en gedane toezeggingen niet nagekomen. Wij willen in dit kader nogmaals de uitspraak van minister Verdonk in de Tweede Kamer benadrukken dat het *“zeker niet de bedoeling”* is dat gemeenten ontruimen en mensen op straat zetten. Tegelijkertijd wordt echter, ten aanzien van asielzoekers die onder de nieuwe Vreemdelingenwet Nederland zijn binnengekomen, het beleid in stand gehouden dat opvangvoorzieningen ontruimd worden indien de asielzoeker 28 dagen na de definitieve afwijzing van het asielverzoek nog niet vertrokken is. Daarbij moeten we ook – met de meerderheid van de Tweede Kamer - vaststellen dat het in de meeste gevallen niet eens mogelijk is om binnen de gestelde termijn terug te keren. Op pagina 4 van deze reactie zullen we verder op dit punt ingaan.

In de reactie op de rapportage “De Rekening” wordt de stelling geponeerd dat de kritiek van de LOGO gemeenten op het regeringsbeleid inzake terugkeer en opvang van asielzoekers zou zijn gebaseerd op *“een fundamenteel verschil van inzicht over de aan het terugkeerbeleid ten grondslag liggende en democratisch vastgestelde wet- en regelgeving.”* De rapportage “De Rekening” gaat echter met name in op de toezeggingen die door de regering zijn gedaan en de werkafspraken die tussen de rijksoverheid en gemeenten zijn gemaakt. In het rapport wordt geconstateerd dat deze toezeggingen en afspraken niet, dan wel onvoldoende, zijn nagekomen. Wij vragen ons – ook gezien de hiervoor genoemde opmerking van de minister - af of we hieruit moeten concluderen dat de toezeggingen die zijn gedaan en de afspraken die zijn gemaakt door de regering bij nader inzien niet overeen bleken te komen met de geldende wet- en regelgeving, en daardoor niet konden worden uitgevoerd. Wij zouden in dit kader willen benadrukken dat we er graag vanuit zouden willen gaan dat wanneer de rijksoverheid een toezegging doet of een afspraak met ons maakt, dat deze in overeenstemming is met de wet- en regelgeving, en dat we erop kunnen vertrouwen dat die toezeggingen en afspraken ook worden uitgevoerd, c.q. nagekomen.

Feitelijke onjuistheden

Op pagina 2 van de reactie op “De Rekening” wordt gesteld dat *“de gegevens waarmee de in het rapport gepresenteerde bevindingen zijn onderbouwd in verschillende gevallen feitelijk onjuist zijn.”*

Het valt ons op dat in de brief nergens duidelijk en concreet vermeld staat welke gegevens onjuist zijn. Graag zouden wij alsnog van u willen vernemen welke gegevens volgens u feitelijk onjuist zijn.

Herformulering van conclusies

Op pagina 4 van de reactie op “De Rekening” worden een aantal conclusies uit “De Rekening” opgesomd. Het valt ons echter op dat twee van de conclusies op een wezenlijk andere manier worden geformuleerd dan ze in het rapport staan. Als eerste conclusie wordt genoemd:

“Er komen ondanks het project Terugkeer en ondanks de toezeggingen van de minister nog steeds mensen op straat terecht. Het Project heeft daarom niet het bedoelde effect gehad.”

In de betreffende conclusie in het rapport “De Rekening” staat echter:

“Uit de feiten en de cijfers die aangehaald zijn in deze rapportage dient geconcludeerd te worden dat er wat betreft het op straat terecht komen van asielzoekers met het huidige beleid geen verbeteringen zijn opgetreden. Het op straat terecht komen van asielzoekers is het centrale probleem voor gemeenten. Het aantal mensen dat op straat terecht komt is ook met het Project Terugkeer niet teruggedrongen ten opzichte van de jaren '90. Het Project Terugkeer heeft, ondanks alle inspanningen en kosten, niet het bedoelde effect gehad.”

De conclusie is dus niet slechts dat er nog steeds mensen op straat komen, maar dat het aandeel mensen dat op straat terecht komt met de komst van het Project Terugkeer op geen enkele manier verminderd is. Er is dus geen enkel kwantitatief effect merkbaar van het Project Terugkeer.

Als vijfde conclusie wordt genoemd:

“Er is geen invulling gegeven aan de toezegging inzake het gescheiden uitzetten van gezinnen.”

In het rapport “De Rekening” wordt echter niet betoogd dat er in het geheel geen invulling is gegeven aan deze toezegging, maar dat de invulling die eraan is gegeven niet strookt met de toezegging die is gedaan. Letterlijk staat in het rapport het volgende:

“Ten aanzien van het scheiden van gezinnen is door de minister in de brief aan de Tweede Kamer van 6 februari 2004 (bijlage A10) bevestigd dat “behoudens contra-indicaties [zal worden] ... voorkomen dat in het kader van het terugkeerbeleid gezinnen worden gescheiden.” Achteraf heeft de minister hieraan echter een invulling gegeven die niet strookt met de door haar gedane toezegging. Hierdoor worden gezinnen toch uit elkaar gehaald.”

Wij betreuren dan ook dat u op de conclusies, zoals wij die hebben geformuleerd, inhoudelijk niet bent ingegaan.

De noodzaak voor gemeenten om te ontruimen

In “De Rekening” hebben wij het volgende citaat van minister Verdonk benadrukt:

“Ik verwacht dus niet van de gemeenten dat zij ontruimen en mensen op straat zetten. Dat is dus zeker niet de bedoeling”.

De wijze waarop deze uitspraak nu achteraf wordt geïnterpreteerd, namelijk dat “niemand op straat terecht hoeft te komen voordat alle fasen van het faciliteringstraject doorlopen zijn” vinden wij verre van overtuigend. Het lijkt ons dat de betreffende uitspraak aan duidelijkheid niets te wensen overlaat, en geen mogelijkheid biedt voor een dergelijke nieuwe invulling. Bovendien klopt deze nieuwe invulling ook niet. Immers, alleen voor de asielzoekers die onder de Oude Vreemdelingenwet Nederland zijn binnengekomen geldt dat zij in principe niet op straat terecht hoeven te komen voordat alle fasen van het faciliteringstraject doorlopen zijn. Voor alle andere asielzoekers geldt nog steeds het beleid dat de opvangvoorzieningen 28 dagen na de definitieve beëindiging van de asielprocedure worden stopgezet, ook als de asielzoeker wel degelijk meewerkt met terugkeer of als er sprake is van rechtmatig verblijf op grond van een lopende reguliere procedure. Een kamermeerderheid heeft het kabinet middels een motie expliciet verzocht om de 28-dagen termijn te verlengen in gevallen waarin voor de terugkeer een langere periode nodig is. Het kabinet heeft echter geweigerd deze motie uit te voeren. Het mag duidelijk zijn dat dergelijke keuzes niet in overeenstemming zijn met de toezegging dat gemeenten geen mensen meer op straat zouden hoeven zetten. Opnieuw is hierbij sprake van dubbele boodschappen.

Verder wordt in de reactie op “De Rekening” in dit kader nog benadrukt dat het doel van het project Terugkeer steeds is geweest “om mensen terug te laten keren en daarmee zoveel mogelijk te voorkomen dat mensen op straat belanden.” Het is ons bekend dat dit het doel van het project is geweest, en dit doel ondersteunen wij ook. Wat wij in “De Rekening” echter hebben willen benadrukken is dat dit doel in de uitvoering helaas volstrekt niet gehaald wordt. Van de mensen die onder het Project Terugkeer vallen en die terug zouden moeten keren, keert immers slechts 39 % aantoonbaar terug, terwijl de overige 61 % met onbekende bestemming vertrekt. Ook voordat het Project Terugkeer van start ging werden dergelijke cijfers genoemd wanneer het gaat om de terugkeer van afgewezen asielzoekers. Het Project Terugkeer heeft zijn doel dus volstrekt niet bereikt, en onder andere dit gegeven hebben wij middels “De Rekening” willen aankaarten.

Cijfermatige onderbouwing

Op pagina 8 van de reactie wordt geconstateerd dat “de bewering in het rapport dat niet minder mensen op straat terecht komen door het Project Terugkeer ... niet met cijfers onderbouwd [kan] worden.” In het rapport wordt deze bewering echter wel degelijk met cijfers onderbouwd. Op pagina 13 van het rapport wordt namelijk eerst duidelijk gemaakt, aan de hand van een samenvatting van een rapport van de Rekenkamer naar het terugkeerbeleid van afgewezen asielzoekers uit 1999, dat toen circa 60 % van de afgewezen asielzoekers met onbekende bestemming vertrok. Vervolgens wordt een uitspraak van premier Balkenende uit de Algemene Beschouwingen van 22 september 2005 aangehaald waarin hij aangeeft dat van

de mensen die onder het Project Terugkeer vallen 39 % aantoonbaar is vertrokken. Opnieuw gaat het aldus om een percentage van circa 60 % (in dit geval om precies te zijn 61 %).

Mede op grond van deze cijfers stellen wij dat het Project Terugkeer het beoogde doel geenszins heeft gehaald, en dat dit ernstige consequenties heeft voor gemeenten. Er komen immers wederom grote groepen mensen op straat terecht, mensen waarmee wij ook daadwerkelijk in de praktijk in de gemeente worden geconfronteerd. Wij betreuren het dan ook dat u er niet voor gekozen heeft om bij te dragen aan een oplossing hiervoor.

Buiten-schuld criterium

U stelt op pagina 10 dat de cijfers aangeven dat u wel degelijk serieus omgaat met het buiten-schuld criterium. Hiermee zijn wij het niet eens, aangezien deze cijfers laten zien dat er maar heel zelden verblijfsvergunningen op grond van het buiten-schuld criterium worden verstrekt. Wij zijn ons er echter van bewust dat men van mening kan verschillen over de betekenis van een cijfer. Wel hadden wij bijzonder graag een reactie van u ontvangen die in zou zijn gegaan op twee belangrijke kritiekpunten uit het rapport “De Rekening”. In dit rapport hebben wij onze stelling dat niet serieus wordt omgegaan met het buiten-schuld criterium onder meer onderbouwd met het gegeven dat in het beleid met betrekking tot het buiten-schuld criterium een voorwaarde wordt genoemd waaraan naar onze mening vrijwel niet voldaan kan worden. Er wordt namelijk genoemd dat een ambassade mondeling of schriftelijk zou moeten verklaren dat er geen reisdocument wordt verstrekt, alhoewel niet wordt getwijfeld aan de door de asielzoekers opgegeven identiteit en nationaliteit. Ook hebben wij benadrukt dat het hanteren van een buiten-schuld criterium zich niet verdraagt met de telkens herhaalde uitspraak dat iedereen die terug wil keren ook terug kan keren. Opnieuw is hier sprake van een dubbele boodschap. Om de geloofwaardigheid van het beleid te herstellen is het ons inziens noodzakelijk om deze laatste stelling te nuanceren, en wij zouden u dan ook dringend willen verzoeken om dit te doen.

Scheiding van gezinnen

Wij blijven van mening dat er niet sprake is geweest van eenduidige communicatie in relatie tot het voornemen om gezinnen niet te scheiden. Door meerdere malen uitdrukkelijk aan te geven dat gezinnen niet gescheiden zullen worden, zonder dat daarbij werd aangegeven dat dit voor bepaalde soorten gezinnen niet zou gelden, zijn door de rijksoverheid belangrijke verwachtingen gewekt. Ook is bij vele betrokkenen een gerechtvaardigd vertrouwen ontstaan dat zij als gezin niet zouden worden gescheiden. Pas in een later stadium is deze toezegging nader ingevuld, waarbij opeens bleek dat gezinnen die in Nederland waren gevormd wel gescheiden konden worden. In de reactie op “De Rekening” wordt aangegeven dat een en ander in de juiste context dient te worden gezien. Er kan echter niet ontkend worden dat door de minister in eerste instantie meerdere malen is toegezegd dat geen gezinnen zouden worden gescheiden, zonder dat daarbij duidelijk is gemaakt dat bepaalde soorten gezinnen daarvan uitgezonderd zouden worden, en dat daarmee verwachtingen zijn gewekt. Wij vinden het jammer dat de reactie in het geheel niet ingaat op dit wezenlijke punt, en alleen een opsomming van het gevoerde beleid bevat.

Raad van Europa

Op pagina 11 van de reactie wordt een onderzoek van de Raad van Europa genoemd. De rapporteur zou hebben geconcludeerd dat het Nederlandse terugkeerbeleid goed in elkaar zit.

Wij hebben kennis genomen van de volledige inhoud van het betreffende rapport van mevrouw Zapfl-Helbling en begrijpen eigenlijk niet waarom dit rapport wordt aangevoerd als ondersteuning voor het kabinetsstandpunt over het terugkeer- en opvangbeleid ten aanzien van asielzoekers. De rapporteur, Mevrouw Zapfl-Helbling, laat namelijk in haar rapport heel duidelijk zien dat zij op belangrijke punten dezelfde zorgen heeft over het Nederlandse terugkeerbeleid als wij.

Mevrouw Zapfl-Helbling spreekt in de rapportage nadrukkelijk haar bezorgdheid uit over het beëindigen van voorzieningen voor (uitgeprocedeerde) asielzoekers.

Zij zegt hierover onder meer het volgende:

“Your Rapporteur has serious concerns about the reduction of aid to a point where persons are forced to live in inhumane and unacceptable conditions which may be contrary, inter alia, to Article 3 of the European Convention on Human Rights.”

“for some categories of failed asylum seekers who cannot be returned, it should not be possible to deprive them completely of access to housing, social benefits and health care, even when the impossibility of return can be attributed to a deliberate behaviour of the persons concerned. In these cases, however, on the basis of an individual assessment, the authorities may decide a reduction of social benefits, in compliance with Recommendation No. R (99) 12 of the Committee of Ministers on the return of rejected asylum seekers but not to a point where it impacts on their human dignity”

In het laatste citaat is met name het zinsdeel *“even when the impossibility of return can be attributed to a deliberate behaviour of the persons concerned”* interessant. Mevrouw Zapfl-Helbling zegt daarmee eigenlijk dat zelfs in gevallen waarin asielzoekers hun terugkeer zelf frustreren, de (opvang)voorzieningen niet volledig beëindigd zouden mogen worden. In haar “draft resolution”, welke op donderdag 26 januari j.l. zonder een tegenstem is aangenomen, komt zij dan ook tot de volgende aanbeveling voor de Nederlandse autoriteiten en andere staten die gelijksoortige terugkeerregelingen overwegen:

“ensure an appropriate level of access to housing, social benefits and health care for all failed asylum seekers up to the time of their departure from the country”

Met het gebruik van het woord “all” sluiten de rapporteur, mevrouw Zapfl-Helbling, en de Parlementaire Assemblee, zich aldus volledig aan bij het standpunt van de LOGO gemeenten dat er geen asielzoekers op straat gezet zouden mogen worden zonder enige voorziening.

Daarnaast komt mevrouw Zapfl-Helbling nog met een aantal andere opmerkelijke kritiekpunten ten aanzien van het Nederlandse beleid. Zo neemt zij een tamelijk kritische houding in ten aanzien van de pardonmaatregel van het Nederlandse kabinet, met name omdat er geen sprake is van een regeling voor specifieke groepen, zoals mensen die een sterke band hebben opgebouwd met Nederland. Zij zegt hierover het volgende:

“the amnesty or regularisation programme does not refer to any special category of failed asylum seekers, such as those having a strong link with the Netherlands (for example failed asylum seekers who have been in the country for a long period of time, or those who were born in the Netherlands, have lived in the country for some years, have been to school there and have never been to the country of origin of their parents). While the Minister of

Immigration and Integration retains a discretion for acceptance of individual cases where there are special circumstances, this discretion is only applied in a limited number of cases”

In haar “draft resolution” komt zij vervolgens onder meer tot de volgende aanbeveling aan de Nederlandse overheid:

“In particular, the Assembly believes that special consideration, through a procedure laid down by law, should be given to those failed asylum seekers who have established strong family, community or other links with the Netherlands, such as children who were born or brought there, or failed asylum seekers who have lived in the country for a long time and have integrated there.”

Ook dit is een zaak die al jaren door de gemeenten bepleit wordt.

Verder is mevrouw Zapfl-Helbling kritisch over het veelvuldige gebruik van vreemdelingendetentie, met name wanneer het gaat om detentie van kinderen, en is zij er niet geheel van overtuigd dat de mensen die in het kader van het Project Terugkeer zouden moeten terugkeren ook daadwerkelijk veilig zouden kunnen terugkeren, gezien de omstandigheden in een aantal landen van herkomst.

Wij zien dit rapport van mevrouw Zapfl-Helbling dan ook als een steun in de rug voor de zaken waarvoor wij, onder meer middels onze rapportage “De Rekening”, de aandacht voor hebben gevraagd.

De Tussengroep

Op pagina 12 van de reactie op “De Rekening” wordt ingegaan op de problematiek rondom de tussengroep. Gesteld wordt dat deze mensen in een tijdelijke onderdaklocatie terecht konden, maar dat daarvoor de voorwaarde gold dat *“asielzoekers vallend onder deze zogenoemde “Tussengroep” actief aan hun zelfstandige terugkeer moesten werken.”*

Dit is in tegenspraak met de inhoud van de door minister Verdonk zelf ondertekende brief van 11 november 2003, waarin duidelijk stond aangegeven dat *“tot het operationeel worden van het nieuwe opvangbeleid alle uitgeprocedeerde asielzoekers die worden ontruimd na het verstrijken van hun vertrektermijn, naar een tijdelijke onderdaklocatie worden overgebracht. Dit overbrengen geschiedt op basis van de zelfde procedures die daarvoor zijn ontworpen in het kader van het project Terugkeer. Dit betekent onder andere dat de vreemdeling – zonodig met drang of dwang – georganiseerd wordt vervoerd.”*

Het door de minister onderstreepte woord “alle” biedt geen mogelijkheid om de groep te beperken tot zij die actief aan hun zelfstandige terugkeer werkten. Wij vinden het niet acceptabel dat een en ander niet volgens de afspraken is uitgevoerd en dat de afspraak met de VNG en de 4 grote gemeenten achteraf ontkend wordt.

(Ex-)ama's

Op pagina 12 van de reactie op “De Rekening” wordt door de Minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie gesteld dat zij zich *“absoluut niet [kan] vinden in de argumenten”* waarmee de conclusies ten aanzien van de ex-AMA's zijn onderbouwd. Daarna

volgt echter wederom slechts een beschrijving van beleidsvoornemens die geheel voorbij gaat aan de praktijk en die bovendien niet aangeeft waarom onze argumenten onjuist zouden zijn.

De huidige aanpak van het project beëindiging leefgeld heeft inmiddels in de praktijk helaas gefaald en is in het geheel niet sluitend gebleken. De gekozen aanpak is alleen gericht op het stopzetten van leefgeld, en de balans tussen terugkeer en illegaliteit is geheel naar het laatste omgeslagen

Ook op dit punt betreuren wij het dat het kabinet niet met ons in overleg is gegaan over het vinden van oplossingen voor deze knelpunten, bijvoorbeeld via het lokale ex-AMA project van de gemeente Utrecht, dat alom draagvlak vindt. Het voorstel is om in steunpunten door heel Nederland een sluitende aanpak voor (ex-)AMA's te organiseren.

Uitspraak Centrale Raad van Beroep en opvang vervolgaanvragers

Inmiddels is de Centrale Raad van Beroep met een definitieve uitspraak gekomen waarin staat dat kinderen van vreemdelingen die rechtmatig in Nederland verblijven zelfstandig recht hebben op (financiële) bijstand. Ook deze uitspraak zet het beleid dat opvangvoorzieningen worden onthouden aan een aantal categorieën rechtmatig in Nederland verblijvende vreemdelingen sterk onder druk.

Per 1 januari 2006 heeft het kabinet besloten om alsnog vervolgaanvragers (asiel) opvang te verlenen, zonder onderscheid te maken tussen de oude- en de nieuwe vreemdelingenwet. Wij constateren echter dat in de praktijk asielzoekers die onder de oude vreemdelingenwet een eerste asielaanvraag hebben ingediend, die nu in beroep zijn bij de rechtbank met een vervolgaanvraag op asielgronden grotendeels door de ketenpartners toch uitgesloten worden van voorzieningen. Hiermee blijkt wederom dat de praktijk is dat een groep asielzoekers opvang wordt onthouden die daar volgens de toezeggingen wel recht op heeft.

Wij willen u dan ook nogmaals klemmend verzoeken om alle asielzoekers die een procedure (asiel of regulier) hebben lopen die ze in Nederland mogen afwachten toegang te bieden tot opvangvoorzieningen.

Conclusie

In het algemeen stelt het ons, zoals al eerder gezegd, ernstig teleur dat er in de reactie nauwelijks inhoudelijk wordt ingegaan op de door ons geconstateerde knelpunten. Ook wordt bijna uitsluitend de theorie van het beleid nogmaals uiteengezet, terwijl “De Rekening” juist ingaat op knelpunten in de praktische uitvoering van het beleid, die een onaanvaardbare praktijksituatie op het bord legt van de gemeenten.

Naar aanleiding van ons dringende verzoek om het beleid ten spoedigste zodanig aan te passen dat het wel in overeenstemming is met de gemaakte afspraken en de gedane toezeggingen, moeten wij constateren dat er van uw kant geen enkele handreiking is gekomen. Dit stelt ons zeer teleur. Wij zullen ons dan ook op korte termijn over nadere stappen beraden.

Een gelijkkluidend schrijven is gezonden aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Hoogachtend,
Namens het Landelijk Overleg Gemeentebesturen Opvang (en terugkeerbeleid)

Martine Visser
Wethouder gemeente Groningen